

2011-10-13

511-17958-11
1265-211

Vår referens

Miljöavdelningen
Andreas Malmgren
040/044- 25 25 46

Enligt Sändlista

Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Lövestads åsar i Sjöbo kommun

Länsstyrelsen har utarbetat förslag till skötselplan för naturreservatet Lövestads åsar i Sjöbo kommun. Beslut om bildande av naturreservatet togs den 13 oktober 2011.

Skötselplaneförslaget har remissbehandlats samtidigt med förslag till bildande av naturreservatet Lövestads åsar i Sjöbo kommun.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm fastställer Länsstyrelsen skötselplanen för naturreservatet Lövestads åsar (bilaga 1) att gälla tills vidare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 3.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, beslutande och Andreas Malmgren, föredragande.

Per-Magnus Åhrén

Andreas Malmgren

Bilagor

1. Skötselplan
2. Sändlista
3. Hur man överklagar

Skötselplan för naturreservatet

Lövestads åsar

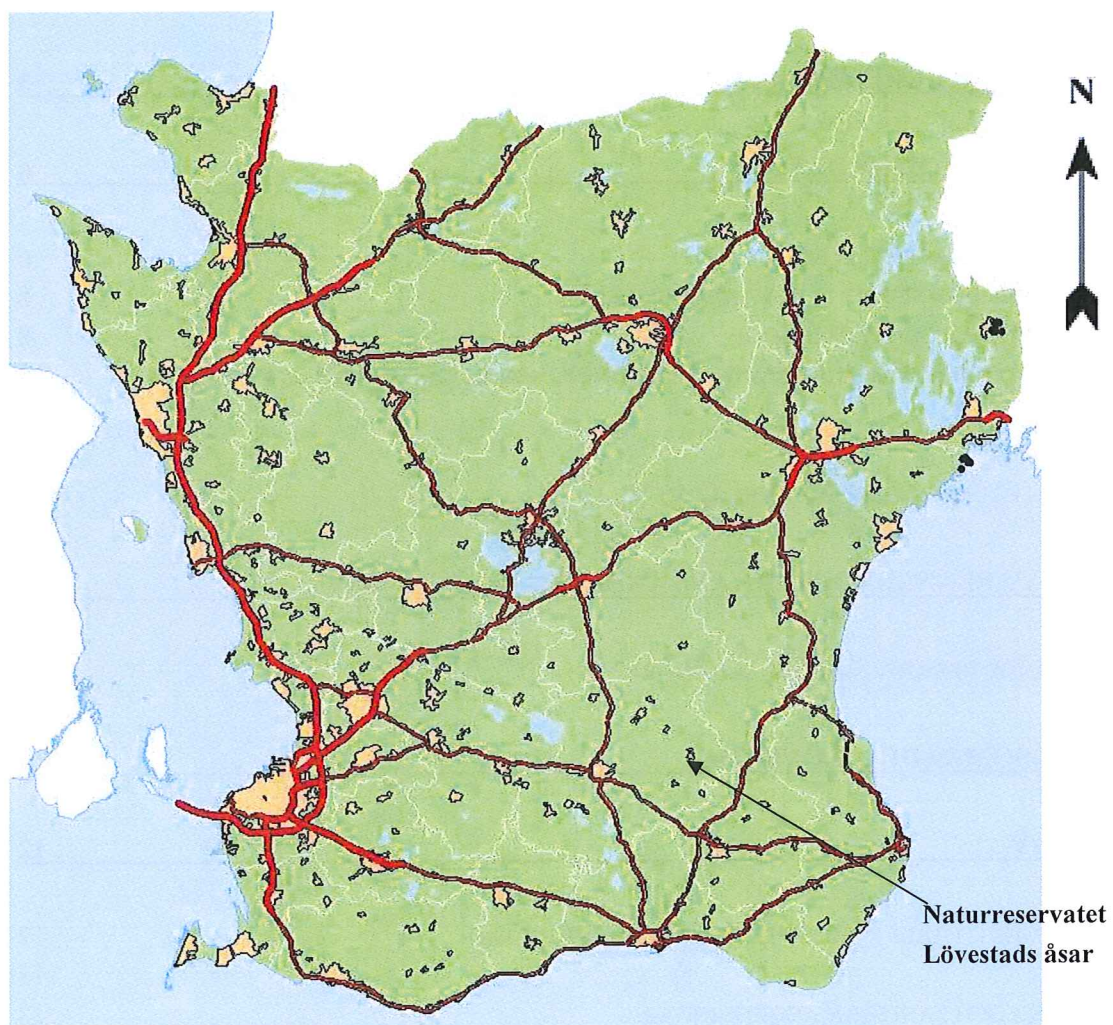
Sjöbo kommun

Miljöavdelningen
Naturskyddsenheten

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Naturreservatet Lövstads åsars läge. © Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Planförfattare: Andreas Malmgren

Beställningsadress: www.lansstyrelsen.se/skane

Copyright: Länsstyrelsen i Skåne län

Foto: (Planförfattaren). om inget annat anges

Innehållsförteckning

1 SYFTET MED NATURRESERVATET	5
2 BESKRIVNING AV OMRÅDET	6
2.1 ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	6
2.2 ALLMÄN BESKRIVNING OCH BEVARANDEVÄRDEN	8
2.2.1 GEOMORFOLOGI OCH HYDROLOGI	8
2.2.2 HISTORISK OCH NUVARANDE MARKANVÄNDNING SAMT KULTURHISTORIA	8
2.2.3 BIOLOGI	10
2.2.3 FRILUFTSLIV	10
2.2.5 VAD KAN PÅVERKA OMRÅDET NEGATIVT?	11
3 ÖVERSIKT AV PLANERAD MARKANVÄNDNING OCH SKÖTSEL	11
3.1 ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING AV ÅTGÄRDER	11
4 PLANERINGSOMRÅDE – LÖVSKOG	12
5 FRILUFTSLIV	12
5.1 TILLGÄNGLIGHET, PARKERING OCH INFORMATIONSSKYLTAR	12
5.2 VÄGVISNING	13
5.4 RENHÅLLNING OCH SANITÄRA ANORDNINGAR	13
5.5 ELDNING	13
6 JAKT OCH FISKE	13
7 UTMÄRKNING AV NATURRESERVATETS GRÄNS	13
8 TILLSYN	13
8 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	13
8.1 UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER	13
8.2 REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN	14
8.3 UPPFÖLJNING AV KOSTNADER	14
9 KOSTNADSANSVAR OCH PRIORITERINGAR	14
11 KÄLLOR	14

Kartor

1. Områdesavgränsning
2. Anläggningar
4. Natura 2000 naturtypskarta

1 Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- långsiktigt bevara och utveckla natur-, geologiska- och rekreationsvärdena,
- gynna friluftslivet genom att göra området tillgängligt,
- bidra till att gynnsam bevarandestatus nås och upprätthålls för de arter och livsmiljöer som omfattas av EUs art- och habitatdirektiv,
- långsiktigt bevara och utveckla den biologiska mångfalden i området, samt bevara och skydda rödlistade och hotade arter,
- bevara och utveckla lövskogen med avseende på ålders- och artmässig variation och förekomst av död och döende ved av olika arter, stadier och grovlekar,

Syftet ska uppnås genom att:

- Skyltning och anordningar som underlättar tillträdet till reservatet utförs,
- främmande arter bekämpas/begränsas,
- död lövved och döende träd lämnas orörda, i den mån att de ej utgör fara för friluftslivet,
- stora spärrgreniga ekar i bryn friställs och luckor skapas för att skapa större åldersvariation i övrigt lämnas skogen till fri utveckling,
- området fredas från täktverksamhet och förändringar i hydrologin.

Om det framkommer nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska hänsyn tas till dessa i den fortlöpande skötseln av reservatet.

2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Lövestads åsar
Kommun	Sjöbo
Natura 2000 ID	SE0430101
NVR-ID	
DOS-ID	1103107
Gränser	Området är markerat med punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1), linjens mitt utgör gräns.
Fastighet	Lövestad 46:71
Markägarkategori	Staten genom Naturvårdsverket;
Kartblad	Topografiska kartan: Sjöbo 02Dso Ekonomiska kartan: 02D4f
Koordinat centralpunkt	Ö: 428 421 N: 6 167 863 SWEREF99
Naturgeografisk region	Skånes sediment- och horstområde (7)
Servitut och nyttjanderätter	Se bilaga 2
Lägesbeskrivning	ca 1 mil öster om Sjöbo tätort
Areal	ca 34 ha,
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län

Information om Natura 2000

I samband med inträdet i Europeiska Unionen har Sverige accepterat att delta i arbetet med att etablera ett nätverk av skyddade områden i Europa kallat Natura 2000. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen i enlighet med två direktiv inom naturvårdsområdet, EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet) och EU-rådets direktiv Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m.m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom naturreservatet kräver samråd och i vissa fall tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Lövestads åsar är utpekade som Natura 2000-område (SE 0430101) enligt art- och habitatdirektivet och i egenskap av sådant ska särskild hänsyn iakttas för de arter och livsmiljöer som omfattas av dessa direktiv.

Lövestads åsar är förutom ett Natura 2000-område också:

- beskrivet i Sjöbo kommuns Översiktsplan

- av riksintresse för naturvården,
- innehållande fornlämningar
- i länets naturvårdsprogram (1996) har området i sin helhet bedömts ha högsta naturvärde med avseende på såväl terrängformer och landskapsbild som biologiska förhållanden.

Tabell 1. Lövestads åsars naturtyper med arealer.

Naturtyp	Areal (ha)
triviallövskog	3
ädellövskog	3
triviallövskog med ädellövinslag	1
9130-näringsrik bokskog	27
Total:	34

2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden

2.2.1 Geomorfologi och hydrologi

Lövestads åsar 2 km väster om Lövestad i Sjöbo kommun är ett speciellt åskomplex, som saknar motsvarighet i länet och är av stort geovetenskapligt värde. Det består av flera 10-20 meter höga rullstensåsar och mellanliggande djupa, ibland torvfyllda åsgropar. Den östra åsen är den högsta, ca 20 meter.

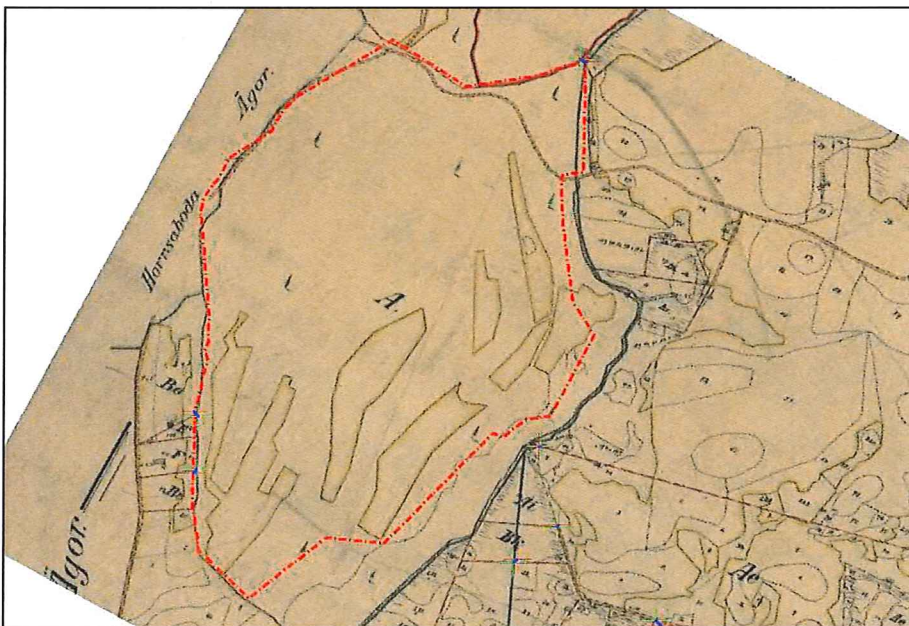
Åsarna är bildade av sediment som avsatts av isälvar som runnit fram i tunnlar eller sprickor i isen. Sedimenten skiftar i kornstorlek men domineras av stenigt sandigt grus. Partiklarna i åsgruset består till en ovanligt hög halt av alunskiffer.

Berggrunden under åsarna består till största delen av lerskiffer. Denna består av lerpartiklar som avsatts under Silurtid och har omvandlats till en bergart under tryck på stort djup.

Därefter har Skiffern genom plattetektoniska processer lyfts upp och är nu efter erosion den nuvarande markytan

2.2.2 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria

På grund av området topografi har den historiska markanvändningen i huvudsak utgjorts av betesmark i form av utmarker. Åskomplexet har utgjort en del av ett större gods tillhörande släkten von Schoting. I laga skiftes kartor från 1830-talet saknas beskrivning av området i

detalj, dock framgår att en del åkrar funnits i sänkorna mellan åsarna.

Figur 1. Kartan ifrån Laga skiftes reform, 1830-tal

Häradskartan från 1910-talet; (figur 2), illustrerar området som ett beteslandskap med lövträd och man kan inte utesluta att det kan finnas vissa partier i området med lång trädkontinuitet.

Om man däremot studerar flygfoton från 1940-talet ser trädbeklädnaden av bok glesare ut än idag, dock finns stora områden inom vilka barrskog varit planterat. Dessa områden utgörs idag av igenväxningsmark med en naturlig succession av lövträd och buskar. Området är idag dominerat av en ganska likåldrig bokskog med inslag av andra trädslag som skogslönn, sykomorlönn och rönn. Området har två registrerade kulturhistoriska lämningar varav en går

att beskåda på plats. Denna utgörs av en minnessten med årtal 1893-1894 samt texten ”Massa”, se figur 3. Stenens är troligen

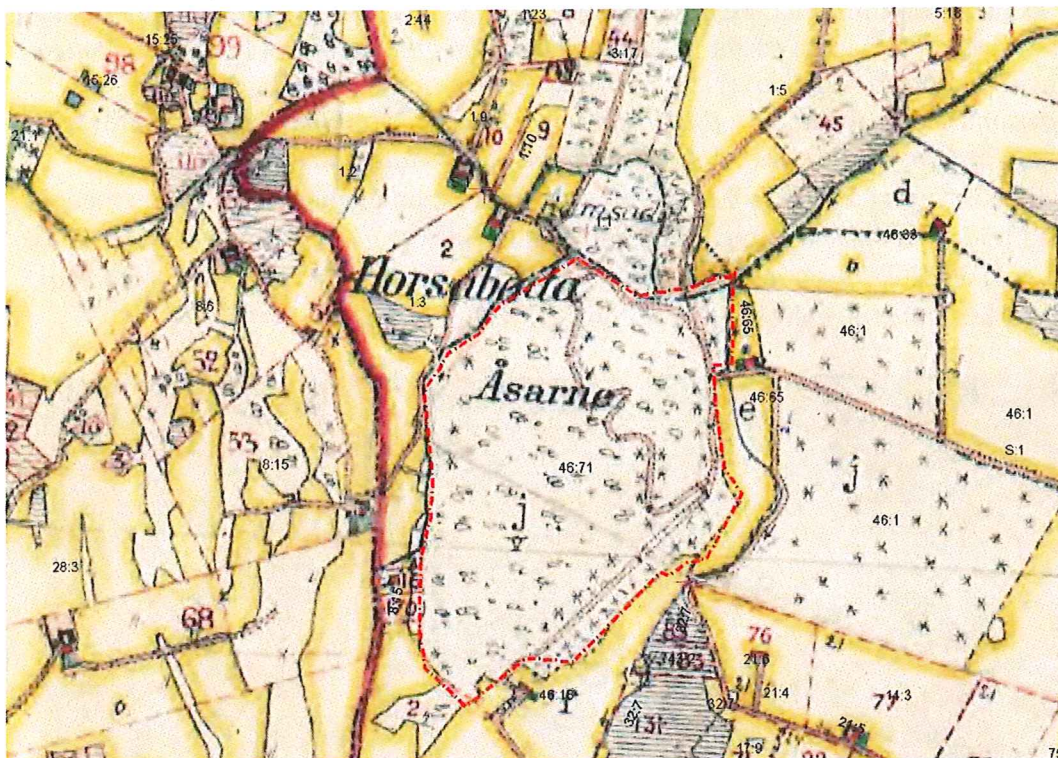

Fig 2. Häradsekonomiska kartan, 1910-tal

upprest till minne av en lokal präst som enligt rykten levde ett vidlyftligt liv och ordet ”Massa” syftar på den bibliska betydelsen för förlustelse.

Figur 3. Den underliga minnesstenen som är rest mitt i naturreservatet

2.2.3 Biologi

Bokskogen utgörs av naturtypen näringsrik bokskog (9130) med inslag av bokskog av högört-typ (9160). Trädskiktet domineras av relativt likåldrig bok. Marken har ett mullrikt humusskikt och i fältskiktet finner man växter såsom gulplister (*Lamium galeobdolon*), lundslök (*Melica uniflora*), månviol (*Lunaria rediviva*) (NT), ramslök (*Allium ursinum*), skogsbingel (*Mercurialis perennis*) och sydlundarv (*Stellaria nemorum ssp. Montana*). Andra nämndvärda arter är Hålnunneört (*Corydalis cava*) och Smånunneört (*Corydalis intermedia*).

I sänkorna mellan åsryggarna är det fuktigare och här finner man gläntor i bokskogen med man ett mer rikt träd- och buskskikt med arter såsom alm (*Ulmus glabra*), sykomorlönn (*Acer pseudoplatanus*), hallon (*Rubus idaeus*), hassel (*Corylus avellana*), rönn (*Sorbus aucuparia*), skogslönn (*Acer platanoides*) och sälg (*Salix caprea*).

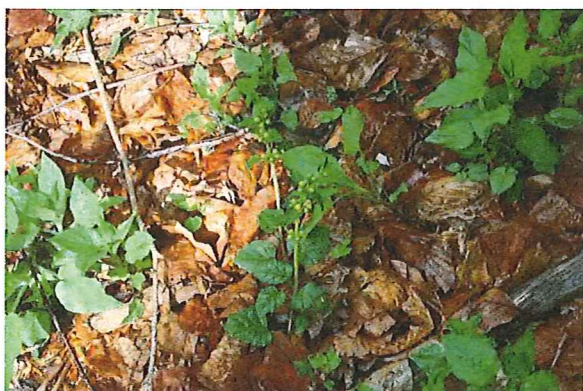

Fig. 4 gulplister respektive ramslök.

I de bokskogsklädda delarna kan man finna en viss föryngring av skogslönn (*Acer platanoides*) i luckor och längs med stigar.

Mängden död ved är sparsam troligtvis på grund av att produktionsinriktat skogsbruk tidigare bedrivits i området vilket även kan förklara likåldrigheten i bokskogen. Dessutom är området relativt fattigt på lavar, dock förekommer enstaka exemplar bokvårtlav (*Pyrenula nitida*) vilket tyder på lång trädkontinuitet.

Inom området har även ett antal olika arter svamp påträffats, bland annat blekticka (*Pachykytospora tuberculosa*, NT), solkremla (*Russula solaris*, NT), fjällsopp (*Strobilomyces floccopus*, NT) och scharlakansvårskål (*Sarcoscypha coccinea*, NT).

För djurlivets räkning kan nämnas att det förekommer klövvilt som rådjur (*Capreolus capreolus*) och vildsvin (*Sus scrofa*). Skogsduva (*Duvus iskogus*) är förekommande är rapporterad, men för övrigt saknas information om fågellivet saknas. Däremot förekommer både nordisk falddermus (*Eptesicus nilssonii*) och stor fladdermus (*Nyctalus noctula*) i närområdet. Fladdermöss har registrerats genom regional miljöövervakning under ca 10 år. Snäckor har påträffats vid sällningar på 1980-talet då ett stort antal snäckor påträffats vid sällning i de fuktigare partierna mellan åsryggarna. Bland de snäckor som påträffats kan nämnas Skogsdvärgsnäcka (*Carychium tridentatum*), Större kristallsnäcka (*Vitrea crystallina*) och Svampsnigel (*Malacolimax tenellus*).

2.2.3 Friluftsliv

Skåneleden löper genom området och det finns flera informella stigar. Det saknas i övrigt anläggningar för allmänheten. En målsättning är att erbjuda besökare möjligheter till att nyttja

den speciella upplevelsen som Lövestads åsar kan ge. Stigen är i gott skick, dock krävs en viss ansträngning av användaren på grund av områdets topografi.

Fig 5. Skåneledens sträckning genom området.

2.2.5 Vad kan påverka området negativt?

Utbyggnadsområden i Lövestads samhälle i anslutning området kan riskera att skada naturtyper genom förändringar i hydrologi och belastning. Skogsbruk medför en stor risk för att områdets värden skadas. Tåktverksamhet i själva åskomplexet kan förstöra områdets värden på ett drastiskt vis.

3 Översikt av planerad markanvändning och skötsel

3.1 Övergripande beskrivning av åtgärder

Då området idag helt domineras av lövskog planeras inga större ingrepp. De åtgärder som blir aktuella syftar till att skapa en större åldersvariation och variation i substrat inom området. Åtgärderna omfattar bl. a skapande av luckor samt ringbarkning för att ge utrymme till nya generationer att växa upp samt för att öka mängden död, och framförallt grov, ved inom området. Genom lucköppning gynnas även blommande arter som bl a fläder och rönn. Uppkommande plantor av skogslönn ska gynnas.

I övrigt görs en satsning på områdets rekreativsvärde och en vandrings slinga anläggs och besökare hänvisas till denna. Grillplats samt bänk och vindskydd finns i anslutning till skåneleden strax utanför naturreservatet (se karta 2).

4 Planeringsområde – Lövskog

Bevarandemål:

- Olikåldrig lövskog med variation i höjd och grovlek
- Mängden död ved ska förekomma kontinuerligt i olika dimensioner och nedbrytningstadiet i minst 30 kbm/ha, varav minst 20 kbm utgörs av grov död ved (> 30cm i diameter)
- Riklig förekomst av grova (> 80 cm diameter) träd och högstubbar
- Gran ska inte förekomma
- Inga körskador
- Minst 10 % av grundytan ska utgöras av andra trädslag än bok och sykomorlönn
- Insektspollinerade trädslag som skogslönn, rönn, mm ska förekomma
- Ihåliga träd ska förekomma

Skötselåtgärder:

- Luckor skapas på lämpliga ställen i bokslogen för att öka åldersvariationen och skapa död ved. Kan göras genom ringbarkning/avverkning/vinschning. Varje lucka har en areal mellan 200- 1200 m² och får inte överstiga 1 ha inom hela området *per åtgärd*. Skapandet av luckor ska ske så att död ved skapas kontinuerligt, ca 1 högstubbe med låga/ha och år, därför är det viktigt att kombinera några få avverkade/nervinchade träd, med några ringbarkade träd.
- Död ved och avverkat virke tillåts ligga kvar så länge den inte utgör fara eller hindrar tillgängligheten, död ved som faller över stigar ska flyttas.
- Gran ska inte förekomma och andra främmande arter bekämpas
- Arbetet bör genomföras motormanuellt för att undvika körskador.

Vid åtgärder gäller att:

- Inga träd över 75 år får avverkas eller ringbarkas
- Luckor skapas med 5-10 års intervall dock längst under 40 år.
- Död ved som har legat längre än 2 år får inte flyttas.
- Endast motormanuellt arbete.
- Uppkommande sykomorlönn i luckorna hålls efter.
- Hänsyn tas till fladdermössen.

5 Friluftsliv

5.1 Tillgänglighet, parkering och informationsskyltar

Mål:

Tillgängligheten ska ökas för besökare

- det ska finnas 2 st informationsskyltar, se karta 2

- det ska finnas en parkeringsplats med plats för 3 bilar, se karta 2
- det ska finnas en vandrings slinga, se karta 2

Skötselåtgärder:

- Förvaltaren ansvarar för att anlägga och underhålla parkeringsplats
- Vägar och vandringsleder hålls öppna, Sjöbo kommun ansvarar för den del som utgör skåneleden

Om behov uppstår får skåneledens sträckning skiftas så att den löper på någon av åsyggarna öster om nuvarande sträckning. Om detta görs ska nuvarande sträckning tillåtas växa igen, samt läggas igen med ris från lucköppningsåtgärder.

5.2 Vägvisning

Mål

- Minst en vägvisningsskylt med upplysning om reservatet bör finnas (karta 3)

Skötselåtgärder:

- Förvaltaren ansvarar för kontakten med Trafikverket.

5.4 Renhållning och sanitära anordningar

Länsstyrelsen ser inget behov av soptunna eller sanitära anordningar då dessa redan finns i anslutning till skåneleden.

5.5 Eldning

Eldning är förbjudet inom naturreservatsområdet.

6 Jakt och fiske

Jakten är i dagsläget utarrenderad. Jakt på fågel och älg är undantagen i arrendeavtalet. Røjning av siktgator och uppförande av jakttorn är ej tillåtet.

7 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att beslut om bildande av naturreservat har vunnit laga kraft. Gränsmarkeringar underhålls och förnyas vid behov. Miljövänligt material eftersträvas för gränsutmärkningsstolpar och skyltar.

8 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av reservatet.

8 Dokumentation och uppföljning

8.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder.

8.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare, dock kan uppföljning av bevarandemålen medföra att skötselåtgärder måste anpassas efter ny kunskap.

8.3 Uppföljning av kostnader

Görs årligen av den som enligt avtal ansvarar för skötseln. Avrapportering ska ske till Länsstyrelsen årligen

9 Kostnadsansvar och prioriteringar

Vad	Var	Vem	Prio	Finansiering
Föryngring samt skapande av död ved och luckor	boskogsbeståndet	Förvaltaren	1	Länsstyrelsen
Hålla stigar och leder öppna	Enligt karta 2	Förvaltaren/Sjöbo kommun	1	Länsstyrelsen/Sjöbo kommun
Utmärkning och skyltning av naturreservatet	Enligt karta 2	Förvaltaren	1	Länsstyrelsen
Anläggning av p-plats	Enligt karta 2	Förvaltaren	1	Länsstyrelsen

11 Källor

11.1 Litteratur

Skånes skogar – historia, mångfald och skydd, Skåne i utveckling 2005:12

Blomberg, Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne

Bevarandeplan för Natura2000 området Lövestads åsar, Planförfattare: Kristian Nilsson

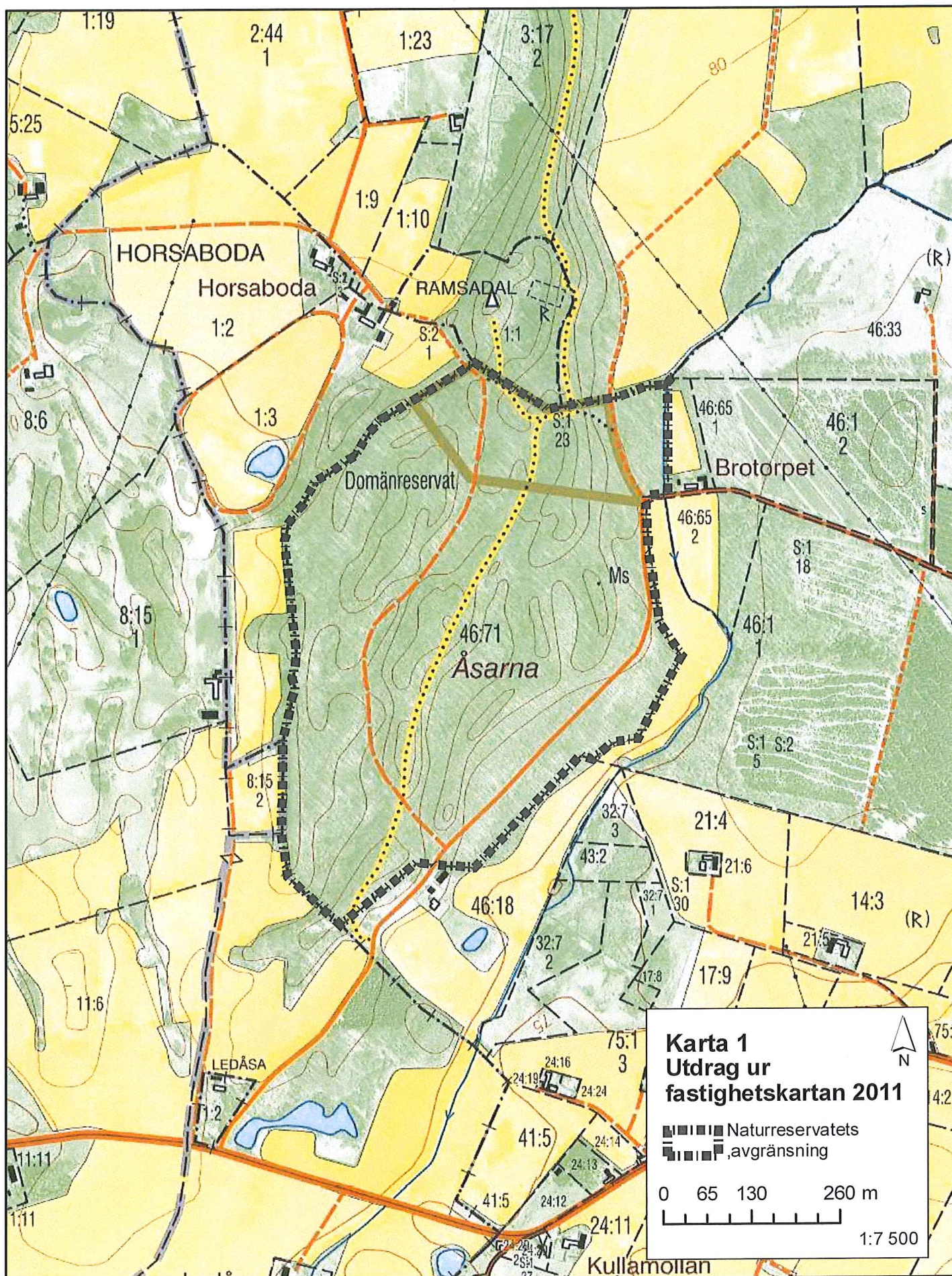
Sjöbo kommuns översiktsplan

Daniel, E. 1986 Beskrivning till jordartskartan Tomelilla SO m.fl. SGU Ae 65-66.
Jordartskartan Tomelilla SO. SGU Ae 65

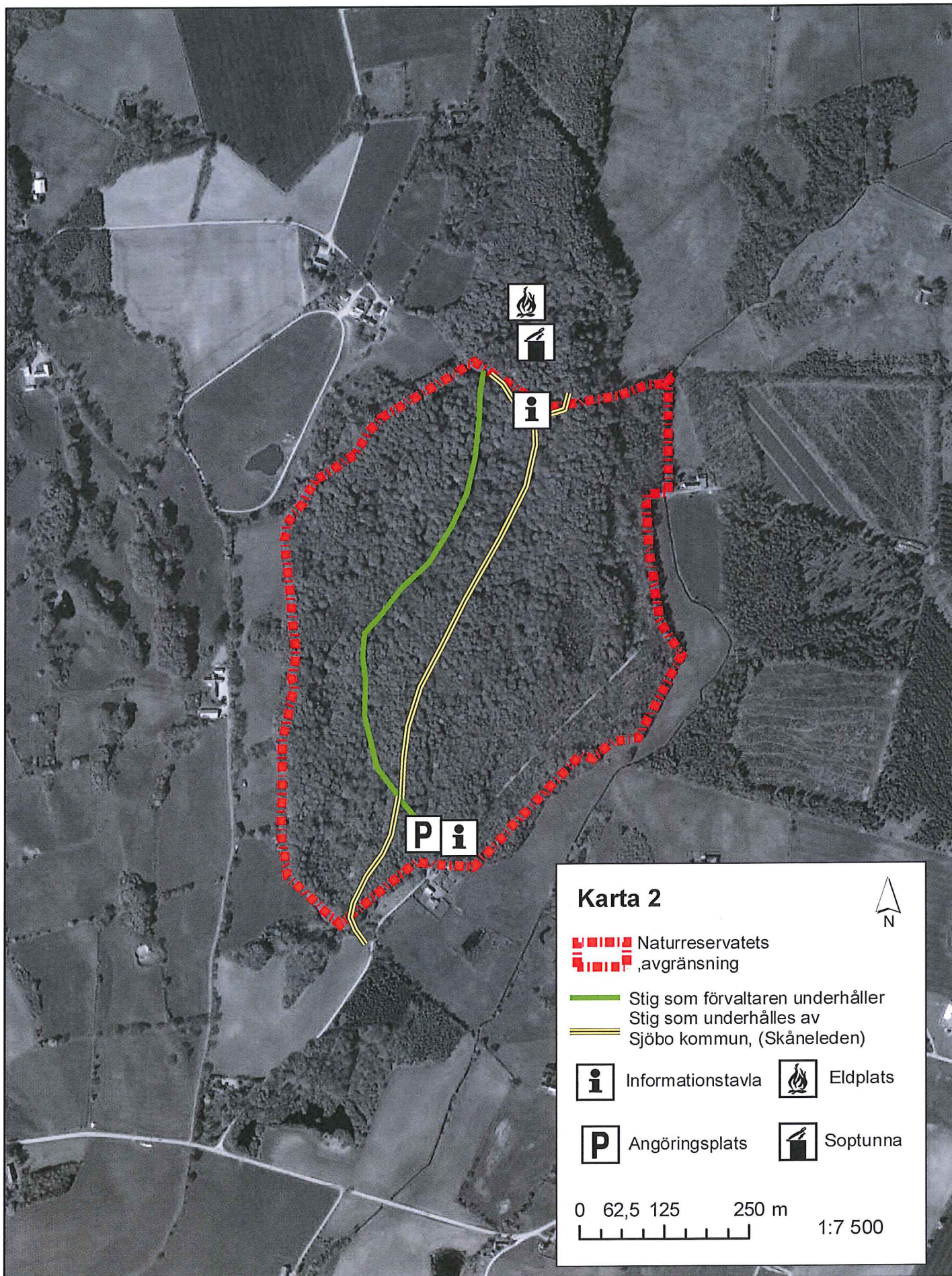

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Tillhör Länsstyrelsens beslut om skötselplan för naturreservatet Lövestads åsar i Sjöbo kommun

Tillhör Länsstyrelsens beslut om skötselplan för
naturreservatet Lövestads åsar i Sjöbo kommun

Tillhör Länsstyrelsens beslut om skötselplan för
naturreservatet Lövestads åsar i Sjöbo kommun

